

INVESTIGATION OF WRITING ANXIETY FOR LEARNERS OF TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENENLERİN YAZMA KAYGILARININ İNCELENMESİ¹

Faruk POLATCAN²

Abstract

The aim of this research is to investigate the writing apprehension of international students learning Turkish in Atatürk University Language Acquisition Research and Application Center in terms of linguistic levels and families. During the research of the scanning model, the data is collected from 75 international students. In this study, "Writing Apprehension Scale in Turkish as a Foreign Language" that was developed by Aytan and Tuncel (2015) has been used. Standard deviation, arithmetic mean, ANOVA and LSD tests have been utilized during the data analysis. As a result of the research, it is determined that there is a significant difference between linguistic levels and families in terms of writing apprehension. Writing apprehension decreases in an inversely proportional pattern as the linguistic level increases. When the language families are examined, it is shown that the writing apprehension of students in the Uralic-Altai language group positively differed from that of the students in the Indo-European, Bantu, and Semitic languages.

Keywords: Teaching Turkish to foreigners, writing anxiety, Turkish.

Özet

Bu araştırmanın amacı, Atatürk Üniversitesi Dil Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezinde Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazma kaygılarının dil düzeylerine ve dil ailelerine göre incelenmesidir. Tarama modelinde uygulanan araştırmada 75 yabancı öğrenciden veriler toplanmıştır. Bu araştırmada, Aytan ve Tunçel (2015) tarafından geliştirilen "Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Kaygısı Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde standart sapma, aritmetik ortalama, ANOVA ve LSD testlerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda, yazma kaygıları açısından dil düzeyleri ve dil aileleri arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Dil düzeyi arttıkça yazma kaygısı ters orantılı olarak azalmaktadır. Dil ailelerine baktığımızda Ural Altay dil ailesi grubunda bulunan öğrencilerin Hint Avrupa, Bantu ve Sami dil ailesine göre yazma kaygılarının olumlu yönde farklılaştığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe öğretimi, yazma kaygısı, Türkçe.

¹ Bu makale 07-08 Aralık 2015 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenen "10. Dünyada Türkçe Öğretimi Bilgi Şöleni"nde sunulan sözlü bildirinin gözden geçirilip düzenlenmiş hâlidir.

² Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü. farukpolatcan@gmail.com

GİRİŞ

Yazı, insanoğlunun duygularını, düşüncelerini çeşitli sembollerle ifade ettiği eylemin adıdır. “Sınırlı imkânlarının ve fâniliğinin şuuruna varan insanoğlu, mekânda olduğu kadar zamanda da geçirmiş olduğu beşerî tecrübenin kendisine kazandırmış olduğu düşünce mahsulü mesajlarını mümkün merteye uzağa ulaştırabilmek için çeşitli yollar aramış ve bu arayış içinde yazıyı icat etmiştir” (Gemalmaz, 2010: 17). İletişim kurmanın yanı sıra yazı, estetik zevk hakkında da önemli ipuçları vermektedir. Gündüz ve Şimşek (2012) yazıyı insan zekâsının üretip geliştirdiği en önemli kazanımların başında kabul etmektedir. Güneş (2014) yazının, zihinde oluşturulan / yapılandırılan bilgilerin yazıya dökülme işlemi; Kantdemir (1997) ise sözcük ve cümlelerin kâğıt üzerine geçirilmiş biçimleri olduğunu belirtmiştir.

Birikimin ve zekânın göstergesi olan yazı, dil becerilerinden en çok zorlanılan, kaygı duyulan beceridir. Bu nedenle “Yazma eyleminde içerik kadar önemli olan retorik düzenlemeler (buluş, düzen, seçim, bellekte tutma ve sunuş) de önem kazanmaktadır. Başka deyişle yazma eyleminde insan yaşamının her alanında olduğu gibi disiplin, plan ve düzenin önemli bir yeri vardır” (İşeri ve Ünal, 2012). Düzensiz ve plansız olmanın yanı sıra “Yazma eyleminin doğasından kaynaklanan bazı zorluklar, öğrencilerin yazmadan zevk almasını ve bunu yaşam boyu kullanılacak bir beceri hâline getirmesini zorlaştırmaktadır” (Yaman, 2010: 282). Bu zorluklar yaş, mekân, kaygı vb. kaynaklıdır. Bunların başında kaygı gelmektedir.

Kaygı, “üzüntü, endişe duyulan düşünce, tasa” (Türk dil Kurumu [TDK], 2011: 1363); “Geniş anlamı ile sezilen bir tehlikeye hazırlanma sırasında algılanan güçsüzlük duygusunun yaşandığı duygusal bir durumdur” (Aydın ve Zengin, 2008: 84). Ürün ortaya koyarken beğenilmeme düşüncesiyle ortaya çıkan tedirginlik hâlidir.

“Yazma konusunda kaygılı olan öğrencilerin yazılı anlatımla ilgili çalışmalarından hoşlanmadıklarını hatta yazmayı bir ceza olarak algıladıklarını ifade etmiştir” (Daly, 1985: 43; akt. Özbay ve Zorbaz, 2011: 34). Yazma eylemini gerçekleştirirken çeşitli nedenlerden dolayı insanlar kaygı yaşamaktadırlar. Yazma kaygısının çeşitli nedenleri bulunmaktadır. Geçmiş yaşantılar bu sebeplerden biri olabilir. Geçmişte yaşanan başarısızlıklar ve başarısız olma korkusu yazma kaygısına neden olur (E. Horwitz, B. Horwitz and Cope, 1986; Salem and Dyiar, 2014). Doher (1991) ise öz güven eksikliği nedeniyle yazma kaygısının oluşabileceğini belirtmiştir.

Yazma kaygısının diğer bir sebebi yazma eylemini yapan kişilerin değerlendirileceği düşüncesidir. Daha titiz olma gayreti nedeniyle birey mükemmeli yakalamaya çalışırken yazma kaygısı yaşayarak potansiyelin altında ürün ortaya koyabilir. Değerlendirme fikrinin yanı sıra yazma eylemine zihinde tasarlamadan başlamak da bu tür bir kaygının oluşmasına sebep olur. Aşılıoğlu ve Özkan’a göre (2013) “iyi yazabilme, okuma ve konuşma gibi diğer dil becerilerinde de yetkin olmayı, yazacaklarını zihinde tasarlayabilmeyi, konuya odaklanabilmeyi, zengin bir sözcük dağarcığına sahip olmayı, bunları sıralayabilmeyi, yazarken dil bilgisi kurallarını uygulayabilmeyi vb. bilgi, beceri ve alışkanlıkları gerektirir” (s. 95).

Öğretmenin / okutmanın tutumu da yazma kaygısına yol açabilir. Aydın ve Zengin (2008) kaygı doğuran önemli unsurların, öğretmen davranışları, sınav uygulamaları ve dil öğrenenlerin yeterlilik düzeyleri olduğunu belirtmişlerdir. Ellis ve Rathbone (1987) öğretmenlerin soru sorma tarzlarının öğrencilerde kaygı nedeni olabileceğini vurgulamıştır.

Alan yazın incelendiğinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma kaygılarını inceleyen çalışmaların olduğunu görmekteyiz. Aytan ve Tunçel, (2015) çalışmasıyla yabancı öğrencilerin Türkçe öğrenirken karşılaştıkları zorlukları, hangi harfleri

karıştırdıklarını, hangi sesi yazıya geçirmede sorun yaşadıklarını içeren yabancı dil olarak yazma kaygısı ölçeğini geliştirmişlerdir.

S. Maden, Dincel ve A. Maden (2015) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma kaygıları ölçeği geliştirerek cinsiyet, uyruk, okuma alışkanlıkları, bildikleri yabancı diller vb. değişkenleri içeren çalışma yapmışlardır. Kaygı düzeyinde uyruk, alfabe farkı ve okuma alışkanlıklarında farklılık tespit edilmiştir.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma kaygıları farklı açılardan incelenmiştir. Bu çalışmada, daha önceki araştırmalardan farklı olarak dil düzeylerinin ve dil ailelerinin yazma kaygısı üzerindeki etkileri araştırılmıştır.

Bu araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazma kaygılarının dil düzeyleri ve dil aileleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığının belirlenmesidir.

YÖNTEM

Bu başlıkta araştırmanın modeli, verilerin toplanması ve analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazma kaygılarını belirlemek amacıyla yapılacak olan bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. “Tarama (survey) modeli, varolan durumu aynen resmetmeyi amaçlar” (Karasar, 2012: 34).

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini Atatürk Üniversitesi Dil Öğretim Merkezinde (ATA DİLMER) Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini ATA DİLMER’de öğrenim gören 75 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklemi ise evrenin sınırlı olması nedeniyle öğrencilerin tamamı oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. “Bu örnekleme türü, araştırma yapılacak birey ya da grupların araştırma sürecine dâhil edilmesinin daha kolay ya da bunlara daha kolay ulaşılabilir olduğu durumlarda kullanılır” (Ekiz, 2009:6).

Araştırma Verilerinin Toplanması

Yapılan araştırmada veri toplama aracı olarak Aytan ve Tunçel (2015) tarafından geliştirilen “Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Kaygısı Ölçeği” kullanılmıştır. Beşli likert tipinde hazırlanan ölçek “Dilbilgisi ve Yazma Kaygısı”, “Yazmaya Yönelik Tutum”, “Dil İçi Aktiviteler”, “Yazma Öz Yeterlik” olmak üzere dört alt boyuttan ve toplam 35 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach alpha güvenirlik katsayısı Aytan ve Tunçel (2015) tarafından 0,93 bulunmuşken bu çalışmada Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0,78 olarak belirlenmiştir. Araştırmalarda kabul gören güvenirlik katsayısı 0,70 ve üstüdür. Bu verilere göre ölçeğin güvenilir olduğu düşünülmektedir.

Araştırma Verilerinin Analizi

Elde edilen veriler SPSS 17.0 paket programıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde istatistik tekniklerinden Tek Yönlü Varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Yapılan ANOVA testi sonucunda gruplar arası fark varsa bu farkın hangi grup ya da gruplar arasında olduğunu anlamak için “Post Hoc” işlemi yapılmış; betimsel istatistik tekniklerinden frekans, aritmetik ortalama ve standart sapma kullanılmıştır. Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin öğrencilerin görüşleri dil düzeyine ve dil ailelerine göre karşılaştırılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde analizler sonucunda elde edilen veriler tablolaştırılarak yorumlanmıştır.

Türkçe Öğrenen Yabancı Öğrencilerin Yazma Kaygılarına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin yazarken kaygılanma nedenlerine ilişkin betimsel veriler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1: Türkçe Öğrenen Yabancı Öğrencilerin Yazma Kaygılarının Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Yazma kaygıları	$\bar{X}$	SS
Dil bilgisi ve yazma algısı	37,3867	6,34353
Yazmaya yönelik tutum	17,2667	5,25648
Dil içi aktiviteler	10,2533	2,76119
Yazma öz yeterlik	21,7333	4,41537

Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazma kaygı nedenleri ortalamalarına bakıldığında en düşük ortalamanın dil içi aktiviteler ($\bar{X} = 10,2533$), en yüksek ortalama ise dil bilgisi ve yazma algısının ($\bar{X} = 37,3867$) olduğu görülmektedir.

Türkçe Öğrenen Yabancı Öğrencilerin Dil Bilgisi ve Yazma Algılarına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin yazma kaygılarından dil bilgisi ve yazma algılarına ilişkin betimsel veriler Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin Dil Düzeyine Göre Dil Bilgisi ve Yazma Algılarının Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	N	$\bar{X}$	SS
A1	46	38,5652	5,43508
A2	14	40,2143	3,84665
B1	15	31,1333	7,03935
Toplam	75	37,3867	6,34353

Tablo 2 incelendiğinde en yüksek ortalamaya ($\bar{X} = 40,2143$) A2 düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin sahip olduğu anlaşılmaktadır. En düşük ortalama ($\bar{X} = 31,1333$) ise B1 düzeyinde öğrenim gören öğrencilere aittir. A1 düzeyindeki öğrencilerin ortalamalarının ($\bar{X} = 38,5652$) A2 düzeyine yakın olduğu anlaşılmaktadır.

Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil düzeylerine göre yazma kaygılarından dil bilgisi ve yazma algıları alt boyutu puanları arasında fark olup olmadığını anlamak amacıyla Tek Yönlü Varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Tablo 3: Dil Düzeyine Göre Öğrencilerin Dil Bilgisi ve Yazma Algıları Arasındaki Farka İlişkin ANOVA Sonuçları

	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Gruplar arası	762,392	2	381,196	12,389	0,000	A1-B1,
Gruplar içi	2215,395	72	30,769			A2-B1
Toplam	2977,787	74				

p<0.05

Yabancı dil olarak Türkçe yazma kaygısı ölçeğinin dil bilgisi ve yazma algıları alt faktörünün dil düzeyi değişkenine ilişkin ANOVA testi sonucu F(2, 72): 12,389 olup p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil düzeyleri ile dil bilgisi ve yazma algıları alt faktörü arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olduğunu göstermektedir. Farkın hangi gruplar

arasında olduğunu anlamak için LSD testi yapılmıştır. Test sonucunda dil bilgisi ve yazma algıları alt boyutu puanları arasında B1 düzeyinde farklılaşma olduğu görülmektedir.

Tablo 4: Öğrencilerin Dil Düzeyine Göre Yazmaya Yönelik Tutum Puanlarının Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları

	N	$\bar{X}$	SS
A1	46	16,2826	4,87927
A2	14	16,5000	4,58677
B1	15	21,0000	5,59336
Toplam	75	17,2667	5,25648

Tablo 4 incelendiğinde en yüksek ortalamaya ($\bar{X} = 21,0000$) B1 düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin sahip olduğu anlaşılmaktadır. En düşük ortalama ($\bar{X} = 16,2826$) ise A1 düzeyinde öğrenim gören öğrencilere aittir. A2 düzeyindeki öğrencilerin ortalamalarının ($\bar{X} = 16,5000$) A1 düzeyiyle neredeyse eşit olduğu görülmektedir.

Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil düzeylerine göre yazma kaygılarından yazmaya yönelik tutum alt boyutu puanları arasında fark olup olmadığını anlamak amacıyla Tek Yönlü Varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Tablo 5: Dil Düzeyine Göre Öğrencilerin Yazmaya Yönelik Tutum Puanları Arasındaki Farka İlişkin ANOVA Sonuçları

	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Gruplar arası	261,841	2	130,920	5,287	0,007	A1-B1
Gruplar içi	1782,826	72	24,761			A2-B1
Toplam	2044,667	74				

$p < 0.05$

Yabancı dil olarak Türkçe yazma kaygısı ölçeğinin yazmaya yönelik tutum alt faktörünün dil düzeyi değişkenine ilişkin ANOVA testi sonucu $F(2, 72): 5,287$ olup $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil düzeyleri ile yazmaya yönelik tutum alt faktörü arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olduğunu göstermektedir. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak için LSD testi yapılmıştır. Test sonucunda yazmaya yönelik tutum alt boyutu puanları arasında B1 düzeyinde farklılaşma olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Öğrencilerin Dil Düzeyine Göre Dil İçi Aktivite Puanlarının Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları

	N	$\bar{X}$	SS
A1	46	11,2174	2,48474
A2	14	8,5714	2,37663
B1	15	8,8667	2,69568
Toplam	75	10,2533	2,76119

Tablo 6 incelendiğinde en yüksek ortalamaya ($\bar{X} = 11,2174$) A1 düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin sahip olduğu anlaşılmaktadır. En düşük ortalama ($\bar{X} = 8,5714$) ise A2 düzeyinde öğrenim gören öğrencilere aittir. B1 düzeyindeki öğrencilerin ortalamalarının ($\bar{X} = 8,8667$) A2 düzeyine yakın olduğu görülmektedir.

Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil düzeylerine göre yazma kaygılarından dil içi aktivite alt boyutu puanları arasında fark olup olmadığını anlamak amacıyla Tek Yönlü Varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Tablo 7: Dil Düzeyine Göre Öğrencilerin Dil İçi Aktivite Puanları Arasındaki Farka İlişkin ANOVA Sonuçları

	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Gruplar arası	111,199	2	55,599	8,837	0,000	A1-A2,
Gruplar içi	452,988	72	6,291			A1-B1
Toplam	564,187	74				

$p < 0.05$

Yabancı dil olarak Türkçe yazma kaygısı ölçeğinin dil içi aktivite alt faktörünün dil düzeyi değişkenine ilişkin ANOVA testi sonucu $F(2, 72): 8,837$ olup $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil düzeyleri ile dil içi aktivite alt faktörü arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olduğunu göstermektedir. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak için LSD testi yapılmıştır. Test sonucunda dil içi aktivite alt boyutu puanları arasında A1 düzeyinde farklılaşma olduğu görülmektedir.

Tablo 8: Öğrencilerin Dil Düzeyine Göre Yazma Öz Yeterlik Puanlarının Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları

	N	$\bar{X}$	SS
A1	46	21,4348	3,75738
A2	14	23,0714	6,46249
B1	15	21,4000	4,08482
Toplam	75	21,7333	4,41537

Tablo 8 incelendiğinde en yüksek ortalamaya ($\bar{X} = 23,0714$) A2 düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin sahip olduğu anlaşılmaktadır. En düşük ortalama ($\bar{X} = 21,4000$) ise B1 düzeyinde öğrenim gören öğrencilere aittir. A1 düzeyindeki öğrencilerin ortalamalarının ($\bar{X} = 21,4348$) B1 düzeyi ile arasında çok az fark olduğu görülmektedir.

Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil düzeylerine göre yazma kaygılarından yazma öz yeterlik alt boyutu puanları arasında fark olup olmadığını anlamak amacıyla Tek Yönlü Varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Tablo 9: Dil Düzeyine Göre Öğrencilerin Yazma Öz Yeterlik Puanları Arasındaki Farka İlişkin ANOVA Sonuçları

	Kareler toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Gruplar arası	30,834	2	15,417	0,786	0,459	---
Gruplar içi	1411,833	72	19,609			
Toplam	1442,667	74				

p<0.05

Yabancı dil olarak Türkçe yazma kaygısı ölçeğinin yazma öz yeterlik alt faktörünün dil düzeyi değişkenine ilişkin ANOVA testi sonucu F(2, 72): 0,786 olup p< 0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Bu bulgu Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil düzeyleri ile yazma öz yeterlik alt faktörü arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 10: Öğrencilerin Dil Düzeyine Göre Ölçek Genel Puanlarının Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları

	N	$\bar{X}$	SS
A1	46	48,2174	7,91037
A2	14	43,9286	6,05696
B1	15	40,6667	9,84644
Toplam	75	45,9067	8,51259

Tablo 10 incelendiğinde en yüksek ortalamaya ($\bar{X} = 48,2174$) A1 düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin sahip olduğu anlaşılmaktadır. En düşük ortalama ($\bar{X} = 40,6667$) ise B1 düzeyinde öğrenim gören öğrencilere aittir. A2 düzeyindeki öğrencilerin ortalamalarının ($\bar{X} = 43,9286$) orta düzeyde olduğu görülmektedir. Öğrenim düzeyi yükseldikçe kaygı ortalamaları düşmektedir.

Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil düzeylerine göre ölçek genel puanları arasında fark olup olmadığını anlamak amacıyla Tek Yönlü Varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Tablo 11: Dil Düzeyine Göre Öğrencilerin Ölçek Genel Puanları Arasındaki Farka İlişkin ANOVA Sonuçları

	Kareler toplamı	sd	Kareler toplamı	F	p	Anlamlı fark
Gruplar arası	712,259	2	356,129	5,514	0,006	A1-B1
Gruplar içi	4650,088	72	64,585			
Toplam	5362,347	74				

p<0.05

Yabancı dil olarak Türkçe yazma kaygısı ölçeğinin ölçek genel puanları dil düzeyi değişkenine ilişkin ANOVA testi sonucu F(2, 72): 5,514 olup p< 0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil düzeyleri ile ölçek genel puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olduğunu

göstermektedir. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak için LSD testi yapılmıştır. Test sonucunda ölçek genel puanları arasında A1 ile B1 düzeyinde farklılaşma olduğu görülmektedir.

Tablo 12: Öğrencilerin Dil Ailelerine Göre Dil Bilgisi ve Yazma Algılarının Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	N	$\bar{X}$	SS
Hint Avrupa	21	38,1429	7,43159
Sami	28	38,1071	5,07966
Ural Altay	22	35,3636	7,01390
Bantu	4	39,5000	1,73205
Toplam	75	37,3867	6,34353

Tablo 12 incelendiğinde en yüksek ortalamaya ($\bar{X} = 39,5000$) Bantu dil ailesine mensup öğrencilerin sahip olduğu anlaşılmaktadır. En düşük ortalama ($\bar{X} = 35,3636$) ise Ural - Altay dil ailesi öğrencilerine aittir.

Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil ailelerine göre dil bilgisi ve yazma algı puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olup olmadığını anlamak amacıyla Tek Yönlü Varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Tablo 13: Öğrencilerin Dil Ailelerine Göre Öğrencilerin Dil Bilgisi ve Yazma Algıları Arasındaki Farka İlişkin ANOVA Sonuçları

	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Gruplar arası	134,446	3	44,815	1,119	0,347
Gruplar içi	2843,341	71	40,047		
Toplam	2977,787	74			

$p < 0.05$

Yabancı dil olarak Türkçe yazma kaygısı ölçeğinin dil bilgisi ve yazma algıları alt faktörünün dil aileleri değişkenine ilişkin ANOVA testi sonucu $F(3, 71): 1,119$ olup $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Bu bulgu Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil aileleri ile dil bilgisi ve yazma algıları alt faktörü arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 14: Öğrencilerin Dil Ailelerine Göre Yazmaya Yönelik Tutum Puanlarının Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları

	N	$\bar{X}$	SS
Hint Avrupa	21	18,2857	4,36054
Sami	28	16,8214	5,62438
Ural Altay	22	17,5909	5,59472
Bantu	4	13,2500	4,42531
Toplam	75	17,2667	5,25648

Tablo 14 incelendiğinde en yüksek ortalamaya ($\bar{X} = 18,2857$) Hint - Avrupa dil ailesi öğrencilerinin sahip olduğu anlaşılmaktadır. En düşük ortalamaya ($\bar{X} = 13,2500$) ise Bantu dil ailesi öğrencileri sahiptir.

Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil ailelerine göre yazmaya yönelik tutum puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olup olmadığını anlamak amacıyla Tek Yönlü Varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Tablo 15: Dil Ailelerine Göre Öğrencilerin Yazmaya Yönelik Tutum Puanları Arasındaki Farka İlişkin ANOVA Sonuçları

	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p
Gruplar arası	94,206	3	31,402	1,143	0,338
Gruplar içi	1950,461	71	27,471		
Toplam	2044,667	74			

p<0.05

Yabancı dil olarak Türkçe yazma kaygısı ölçeğinin yazmaya yönelik tutum alt faktörünün dil aileleri değişkenine ilişkin ANOVA testi sonucu F(3, 71): 1,143 olup p<0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Bu bulgu Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil aileleri ile yazmaya yönelik tutum alt faktörü arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 16: Öğrencilerin Dil Ailelerine Göre Dil İçi Aktivite Puanlarının Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları

	N	$\bar{X}$	SS
Hint Avrupa	21	9,8095	2,96005
Sami	28	11,2857	2,67854
Ural Altay	22	9,2273	2,44816
Bantu	4	11,0000	1,82574
Toplam	75	10,2533	2,76119

Tablo 16 incelendiğinde en yüksek ortalamaya ($\bar{X} = 11,2857$) Sami dil ailesi öğrencilerinin sahip olduğu anlaşılmaktadır. En düşük ortalamaya ($\bar{X} = 9,2273$) ise Ural - Altay dil ailesi öğrencileri sahiptir.

Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil ailelerine göre dil içi aktivite puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olup olmadığını anlamak amacıyla Tek Yönlü Varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Tablo 17: Dil Ailelerine Göre Öğrencilerin Dil İçi Aktivite Puanları Arasındaki Farka İlişkin ANOVA Sonuçları

	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Gruplar arası	59,371	3	19,790	2,783	0,047	Sami - Ural Altay
Gruplar içi	504,816	71	7,110			
Toplam	564,187	74				

p<0.05

Yabancı dil olarak Türkçe yazma kaygısı ölçeğinin dil içi aktivite puanları dil aileleri değişkenine ilişkin ANOVA testi sonucu $F(3, 71): 2,783$ olup $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil düzeyleri ile dil içi aktivite puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olduğunu göstermektedir. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak için LSD testi yapılmıştır. Test sonucunda dil içi aktivite puanları arasında Ural – Altay ile Sami dil aileleri arasında farklılaşma olduğu görülmektedir.

Tablo 18: Öğrencilerin Dil Ailelerine Göre Yazma Öz Yeterlik Puanlarının Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları

	N	$\bar{X}$	SS
Hint Avrupa	21	21,8095	4,24993
Sami	28	21,0714	3,98077
Ural Altay	22	22,4091	4,71733
Bantu	4	22,2500	7,36546
Toplam	75	21,7333	4,41537

Tablo 18 incelendiğinde en yüksek ortalamaya ($\bar{X} = 22,4091$) Ural - Altay dil ailesi öğrencilerinin sahip olduğu anlaşılmaktadır. En düşük ortalamaya ($\bar{X} = 21,0714$) ise Sami dil ailesi öğrencileri sahiptir.

Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil ailelerine göre yazma öz yeterlik puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olup olmadığını anlamak amacıyla Tek Yönlü Varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Tablo 19: Dil Ailelerine Göre Öğrencilerin Yazma Öz Yeterlik Puanları Arasındaki Farka İlişkin ANOVA Sonuçları

	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Gruplar arası	23,503	3	7,834	0,392	0,759	
Gruplar içi	1419,163	71	19,988			
Toplam	1442,667	74				

$p < 0.05$

Yabancı dil olarak Türkçe yazma kaygısı ölçeğinin yazma öz yeterlik alt faktörünün dil aileleri değişkenine ilişkin ANOVA testi sonucu $F(3, 71): 0,392$ olup $p < 0.05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Bu bulgu Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil aileleri ile yazma öz yeterlik alt faktörü arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olmadığını göstermektedir.

Tablo 20: Öğrencilerin Dil Ailelerine Göre Ölçek Genel Puanlarının Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları

	N	$\bar{X}$	SS
Hint Avrupa	21	47,0000	9,24121
Sami	28	48,0357	7,48570
Ural Altay	22	42,0455	8,76941
Bantu	4	46,5000	3,87298
Toplam	75	45,9067	8,51259

Tablo 20 incelendiğinde en yüksek ortalamaya ($\bar{X} = 48,0357$) Sami dil ailesi öğrencilerinin sahip olduğu anlaşılmaktadır. En düşük ortalamaya ($\bar{X} = 42,0455$) ise Ural - Altay dil ailesi öğrencileri sahiptir.

Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil ailelerine göre ölçek genel puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olup olmadığını anlamak amacıyla Tek Yönlü Varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

Tablo 21: Dil Ailelerine Göre Öğrencilerin Ölçek Genel Puanları Arasındaki Farka İlişkin ANOVA Sonuçları

	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Gruplar arası	481,428	3	160,476	2,334	0,081	Ural Altay - Sami
Gruplar içi	4880,919	71	68,745			
Toplam	5362,347	74				

p<0.05

Yabancı dil olarak Türkçe yazma kaygısı ölçeğinin ölçek genel puanları dil aileleri değişkenine ilişkin ANOVA testi sonucu F(3, 71): 0,081 olup p< 0.05 önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Bu bulgu Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil düzeyleri ile ölçek genel puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olduğunu göstermektedir. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak için LSD testi yapılmıştır. Test sonucunda ölçek genel puanları arasında Ural – Altay ile Sami dil aileleri arasında farklılaşma olduğu görülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma ile Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazma kaygılarıyla sınıf düzeyleri ve dil aileleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazma kaygılarına ilişkin olarak son yıllarda birkaç çalışma yapılmıştır. Aytan ve Tunçel (2015), Maden, Dinçel ve Maden (2015) Türkçe öğrenen yabancıların yazma kaygılarına ilişkin olarak yazma kaygı ölçekleri hazırlarken İşcan (2015) konuyla ilgili bir anket çalışması yapmıştır.

Ölçme aracı dört alt boyuta sahip olduğu için her alt boyut kendi içinde değerlendirilmiştir. “Yazma Öz Yeterlik” alt boyutuyla öğrencilerin dil düzeyleri arasında anlamlı bir fark görülmezken “Dil Bilgisi ve Yazma Kaygısı”, “Yazmaya Yönelik Tutum”, “Sınıf İçi Aktiviteler” alt boyutlarıyla öğrencilerin dil düzeyleri arasında anlamlı fark olduğu görülmüştür.

“Yazmaya Yönelik Tutum”, “Sınıf İçi Aktiviteler”, “Yazma Öz Yeterlik” alt boyutuyla öğrencilerin dil aileleri arasında anlamlı bir fark görülmezken “Dil Bilgisi ve Yazma Kaygısı” alt boyutlarıyla öğrencilerin dil aileleri arasında anlamlı fark olduğu görülmüştür.

Türkçenin de üyesi olduğu Ural Altay dil ailesi öğrencileri gramer yapılarının benzer olmasından dolayı dil bilgisi kaygı puanlarının düşük olduğu anlaşılmaktadır.

Sınıf düzeylerindeki ortalama puanlar incelendiğinde “Dil Bilgisi ve Yazma Kaygısı” puanının diğer faktörlerin yaklaşık iki katı olduğu görülmektedir. Yapılan analizler sonucunda gruplar arasında B1 düzeyinde farklılık olduğu görülmektedir. B1 düzeyindeki öğrencilerin “Yazmaya Yönelik Tutum”, puanları diğer düzeylerden daha yüksek; “Sınıf İçi Aktiviteler”, “Yazma Öz Yeterlik”, “Dil Bilgisi ve Yazma Kaygısı” puanlarının ise daha düşük olduğu görülmüştür.

B1 düzeyindeki öğrencilerin diğer öğrencilere göre daha düşük ortalamaya sahip olmasının nedeni ileri düzeyde olan B1 öğrencilerinin dilin kurallarını daha iyi bilmeleridir. B1 öğrencilerinin kendilerini yazma konusunda daha yetkin gördükleri anlaşılmaktadır.

Maden, Dinçel ve Maden (2015) Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Yazma Kaygıları adlı çalışmalarında yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe metinler yazarken çoğunlukla kaygılandıkları, kaygı düzeylerinin uyruk, alfabe, okuma alışkanlığı etkenlerine bağlı olarak farklılaştığını tespit etmişlerdir.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Kaygısı Üzerine Bir İnceleme (Ürdün Üniversitesi Örneği) adlı çalışmada İşcan (2015) anket maddelerine verilen cevapları tek tek analiz etmiştir.

Çalışma sonucunda ortaya çıkan veriler ışığında şu önerileri sunmak mümkündür:

- Çalışma örneklem sayısı daha da artırılarak farklı dil öğretim merkezlerinde uygulanabilir.
- Yazma kaygılarıyla diğer dil becerileri arasındaki ilişki araştırılmalıdır.
- Derslik sorunu olmayan yeterli öğrenci sayısına sahip “Dil Öğretim Merkezleri”nde dil ailelerine göre sınıflar oluşturulabilir.

KAYNAKLAR

- Aşıloğlu, B. ve Özkan, E. (2013). Ortaokul Öğrencilerinin Yazma Kaygılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi: Diyarbakır Örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(6), 83 – 111.
- Aydın, S. ve Zengin, B. (2008). Yabancı Dil Öğreniminde Kaygı: Bir Literatür Özeti. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 4(1), 81 – 94.
- Aytan, N. ve Tunçel, H. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Kaygısı Ölçeğinin Geliştirilmesi Çalışması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(30), 50-62.
- Doher, G. (1991). Do teachers' Comments on Students' Papers Help? *College Teaching*, 39(2), 48-54.
- Ellis, R. ve Rathbone, M. (1987). *The Acquisition of German in a Classroom Context. Mimeograph*. London: Ealing College of Higher Education.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gemalmaz, E. (2010). *Türkçenin Derin Yapısı*. Ankara: Belen Yayıncılık.
- Gündüz, O. ve Şimşek, T. (2012). *Uygulamalı Yazma Eğitimi El Kitabı*. (2. Baskı). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Güneş, F. (2014). *Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar ve Modeller*. (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Horwitz, E. K., Horwitz, B., and Cope, J. (1986). Foreign Language Classroom Anxiety. *The Modern Language Journal*, 70, 125 - 132.
- İşcan, A. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Kaygısı Üzerine Bir İnceleme (Ürdün Üniversitesi Örneği). *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 14, 135-152.
- İşeri, K. ve Ünal, E. (2012). Türkçe Öğretmen Adaylarının Yazma Kaygı Durumları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 67 - 76.

- Kantdemir, E. (1997). *Yazılı ve Sözlü Anlatım*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Karakaya, İ. ve Ülper, H. (2011). Yazma Kaygısı Ölçeğinin Geliştirilmesi Ve Yazma Kaygısının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(2), 691-707.
- Karasar, N. (2012). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama* (17. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Maden, S., Dincel, Ö. ve Maden, A. (2015). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Yazma Kaygıları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*. 4(2), 748-769.
- Özbay, M. ve Zorbaz K. Z. (2011). Daly-Miler'in Yazma Kaygısı Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(16), 33-48.
- Salem, A. A. M. S. and Mosaad, A. A. D. (2014). Writing Anxiety as a Predictor of Writing Self-Efficacy in English for Special Education Arab Learners. *International Education Studies*, 7(6), 128 – 134.
- TDK. (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yaman, H. (2010). Türk Öğrencilerinin Yazma Kaygısı: Ölçek Geliştirme ve Çeşitli Değişkenler Açısından Yordama Çalışması. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2(1), 267-289.